

sin Forelæggelsestale udtrykkelig tager Afstand fra Teoriernes Verden, i sine Lovbegrundelser har kunnet nøjes med saa lidt! Man maa da inderligt haabe, at det er den virkelig levende Stats- og Finansminister, de har talt, og at det kun er et dødt og upersonligt Departement, der har skrevet. Er dette ikke Tilfældet, da forekommer denne Lovs Fader mig rent billedlig set — det er jo blevet Mode fra dette Sted at tale i Billeder, naar man vil sige hinanden Behageligheder — at være en enlig Vandrør, der med sine egne Tanker gaar ud under Teoriernes Nattehimmel, hvorfra fjerne Stjerner blinker uvirkeligt og beroligende. Jeg vilde ønske, at man kunde forstyrre denne Idyl ved at mobilisere samtlige Danmarks Lysreklamer til brutalt og uafbrudt at blinke deres Varselsblink: *Krise, Arbejdsløshed, Ruin.*

Er selve den almene Begrundelse for denne Toldreforms Fremkomst og Hovedlinier saaledes særdeles svag fra Lovgiverens Side, da staar det ikke bedre til, naar Talen er om selve Lovens Teknik. Her er jo Forslagets Hovedkærne, at de hidtidige Toldsatser efter Varernes Vægt erstattes med Toldsatser efter Varernes Værdi.

Som en Fordel ved dette Systemskifte er i Bemærkningerne anført, at man herved opnaar en retfærdigere Fordeling af Toldbeskatningen uden at behøve at gaa til vidt dreven Specificering. Dette er selvfølgelig rigtigt, og der er overhovedet ingen Tvivl om, at Værditoldsystemet har adskillige Fordele — navnlig dog maaske i Teorien. I alt Fald har det jo haft en stærk Fillokkelse for Faderen til dette Lovforslag. Alligevel fremhæver Forslagets Bemærkninger meget stærkt — og er nødt til at fremhæve —, at man ved sidste Toldlovsrevision i 1908 veg tilbage for at foreslaa en saadan Reform, og at det den Gang skyldtes, at „man maatte lægge Vægt paa de Indvendinger mod Værditoldens Gennemførelse, som ganske naturligt melder sig, f. Eks. Vanskelighederne ved at fremskaffe de rigtige Vareværdier, hindre ligefremme Bedragerier, endvidere Vanskelighederne for Erhvervslivet ved at kalkulere Varerne, endelig Vanskelighederne med Hensyn til Kreditoplag o. s. v.“.

Efter denne aabne Erkendelse skulde man jo nu vente en vel motiveret Forklaring paa, hvorfor det, som havde Gylighed i 1908, nu ikke skulde gælde mere. Da Hovedindvendingen imod Værditoldsystemet jo ikke mindst bevæger sig paa Moralens Omraader, skulde man blandt andet vente en Paavisning af, at Handelsmoralen var blevet saa meget bedre nu end da. Der findes intet herom i Bemærkningerne. Der findes ikke en eneste Begrundelse af, at de Vanskeligheder, der altsaa endnu i 1908 maatte respekteres, saaledes at man afstod fra de Hensigter, man allerede da havde, nu er bortelimeret.

Om hele dette brændende Punkt findes kun en Sætning, der i al sin Enkelthed lyder saaledes: „Man har imidlertid ment, at disse Vanskeligheder“ — altsaa dem, jeg lige anførte — „ikke er uovervindelige o. s. v.“. Med Interesse spørger man da, hvem dette „man“ er. Det maa vel sagtens være de paagældende Erhverv. Nu ved man ganske vist, at disse har været spurgt om deres Stilling til dette Problem, men man ved ogsaa, at baade Industri og Haandværk og Grosserer-Societetet som repræsenterende den store Handel har udtalt sig imod Værditoldsystemet som System betragtet ud fra netop de Betænkeligheder, som Lovgiveren maatte respektere i 1908, suppleret med adskillige andre Betænkeligheder, som jeg straks skal komme til. Disse Erhverv har i deres Indsigelser imod Systemskiftet endog fundet en allieret i selve den hundredeaarige Udvikling i vor Toldhistorie, som Lovgiveren ellers er saa glad for. Toldkommissionen af 1896 anfører nemlig i sin Betænkning, at det allerede i Motiverne til Toldtariffen af 1. Maj 1838 kort og godt udtaltes: „at Værditoldsystemet havde været til stor Skade for Statskassen, for Importørerne og for Konsumenterne, og at Stænderne ikke blot ganske sluttede sig hertil, men endog yderligere gennemførte Kravet om Opgivelse af Værditolden“, hvori i Parentes bemærket baade de højerværdige Stænder fra 1838 ligesom vore egne Erhvervsorganisationer af Dags Dato befinder sig i nøje Kontakt med Udviklingen næsten overalt i den øvrige Verden lige med Undtagelse af et bestemt Land, som jeg senere skal omtale,